

ภาคผนวก

บันทึกหลักการและเหตุผลประกอบร่างพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ. ...¹

หลักการ

แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์เพื่อให้ค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดหมายรวมถึงค่าเสียหายอย่างใด ๆ อันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอันสืบเนื่องจากละเมิด รวมทั้งค่าเสียหายโอกาสของผู้ต้องเสียหาย และความเสียหายทางจิตใจ และค่าเสียหายเพื่อการลงโทษ

เหตุผล

โดยที่ปัจจุบันค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดจำกัดเฉพาะการคืนทรัพย์สินอันผู้ต้องเสียหายได้เสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น และค่าเสียหายอันจะพึงบังคับให้ใช้บังคับเพื่อความเสียหายอย่างใด ๆ อันได้ก่อกำขึ้นนั้นด้วยซึ่งจำกัดเฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นจริงเท่านั้น ไม่รวมถึงค่าเสียหายโอกาสของผู้ต้องเสียหายและความเสียหายทางจิตใจ ทั้งยังไม่มีกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษอันเป็นมาตรการที่มีประสิทธิภาพในการป้องปรามมิให้มีการกระทำ ละเมิดเกิดขึ้นสมควรปรับปรุงค่าสินไหมทดแทนเพื่อละเมิดให้ครอบคลุมถึงค่าเสียหายโอกาสของผู้ต้องเสียหายและความเสียหายทางจิตใจ รวมทั้งให้อำนาจศาลในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษด้วย จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

¹ ดิลก เสริมวิริยะกุล.(2553).การเพิ่มค่าเสียหายในเชิงลงโทษเพื่อละเมิดในประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์. รายงานผลงานส่วนบุคคลนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรมหลักสูตร “ผู้พิพากษาผู้บริหารในศาลชั้นต้น” รุ่นที่ 8 สถาบันพัฒนาข้าราชการฝ่ายตุลาการศาลยุติธรรม.

ร่าง
พระราชบัญญัติ
แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่...)
พ.ศ.

.....
.....
โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

.....
.....
มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ (ฉบับที่ ...) พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับนับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกความในมาตรา ๔๓๘ แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“มาตรา ๔๓๘ คำสินไหมทดแทนจะพึงใช้โดยสถานใดเพียงใดนั้น ให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิด

คำสินไหมทดแทนนั้น ได้แก่ การคืนทรัพย์สินอันผู้ต้องเสียหายได้เสียไปเพราะละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น ค่าเสียหายอย่างใด ๆ อันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอันสืบเนื่องจากละเมิด รวมทั้งค่าเสียหายโอกาสของผู้ต้องเสียหายและความเสียหายทางจิตใจ และค่าเสียหายเพื่อการลงโทษศาลอาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ในกรณี ดังต่อไปนี้

(๑) พฤติการณ์แห่งละเมิดยากที่จะพิสูจน์ว่าความเสียหายเกิดขึ้นจากการกระทำของผู้ใด หรือยากที่จะพิสูจน์ความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง หรือ

(๒) คำสินไหมทดแทนการคืนทรัพย์สินอันผู้ต้องเสียหายได้เสียไปเพราะละเมิดหรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้น และค่าเสียหายอย่างใด ๆ อันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอันสืบเนื่องจากละเมิดที่ศาลอาจกำหนดให้ได้นั้น คำนวณเป็นเงินรวมกันได้ไม่เกินห้าหมื่นบาท

ในการกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษตามวรรคสาม ความต้องปรากฏต่อศาลว่าผู้กระทำละเมิดมีเจตนาร้าย หรือจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือมีพฤติการณ์ทารุณโหดร้าย หรือไม่คำนึงถึงสิทธิของบุคคลอื่น และให้ศาลวินิจฉัยตามควรแก่พฤติการณ์และความร้ายแรงแห่งละเมิดพฤติการณ์ของผู้กระทำละเมิดที่ได้บรรเทาความเสียหายที่เกิดขึ้น และพฤติการณ์ของผู้ต้อง

เสียหายที่ได้เข้าไปมีส่วนในการละเมิดนั้น ทั้งนี้ จำนวนค่าเสียหายเพื่อการลงโทษที่ศาลกำหนดต้องไม่เกินสองเท่าของจำนวนค่าสินไหมทดแทนการคืนทรัพย์สินอันผู้ต้องเสียหายได้เสียไปเพราะละเมิด หรือใช้ราคาทรัพย์สินนั้นและค่าเสียหายอย่างใด ๆ อันจะพึงบังคับให้ใช้เพื่อความเสียหายอันสืบเนื่องจากละเมิดที่ศาลกำหนด เว้นแต่กรณีจำนวนค่าสินไหมทดแทนที่ศาลกำหนดดังกล่าวคำนวณเป็นเงินรวมกันได้ไม่เกินห้าหมื่นบาท ศาลอาจกำหนดค่าเสียหายเพื่อการลงโทษได้ไม่เกินห้าเท่าของจำนวนค่าสินไหมทดแทนนั้น”

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

.....
นายกรัฐมนตรี

คำเสียโอกาสที่ปรากฏในกฎหมายต่างๆ

พระราชบัญญัติ

การรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย

พ.ศ. ๒๕๔๓

.....

 มาตรา ๕๓ ในกรณีที่มีความจำเป็นเพื่อรักษาประโยชน์สาธารณะ คณะรัฐมนตรี อาจมีมติ
 ดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้รับสัมปทานกระทำการหรือแก้ไขการใด

(๒) เพิกถอนสัมปทานในกรณีที่มีเหตุสำคัญอันมีอาจหลีกเลี่ยงได้

เมื่อคณะรัฐมนตรีมีมติตาม (๑) ให้ รฟม. แจ้งให้ผู้รับสัมปทานกระทำการหรือ
 แก้ไขการนั้น ในกรณีที่ผู้รับสัมปทานไม่กระทำการหรือแก้ไขการนั้น ให้คณะรัฐมนตรีมีอำนาจสั่ง
 ให้ รฟม. เป็นผู้กระทำการหรือแก้ไขการนั้น โดยให้ผู้รับสัมปทานเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการ
 ดำเนินการดังกล่าว

ในกรณีที่คณะรัฐมนตรีมีมติตาม (๒) ให้ รฟม. มีอำนาจเข้าครอบครองกิจการที่ให้
 สัมปทานได้ และให้ รฟม. จ่ายเงินค่าทดแทนให้แก่ผู้รับสัมปทานตามความเป็นจริงแต่ไม่เกิน
 จำนวนเงินค่าทดแทนที่กำหนดในสัมปทาน

ในกรณีที่จะต้องจ่ายเงินค่าทดแทนตามวรรคสาม หรือในกรณีที่สัมปทานมิได้
 กำหนดจำนวนเงินค่าทดแทนไว้ ให้คณะรัฐมนตรีแต่งตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งเพื่อกำหนด
 จำนวนเงินค่าทดแทนที่จะจ่ายให้แก่ผู้รับสัมปทาน ประกอบด้วยผู้แทนของผู้รับสัมปทาน ผู้แทน
 รฟม. ผู้มีความรู้ความชำนาญในการประเมินราคาทรัพย์สิน และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรี
 แต่งตั้งอีกไม่เกินสามคนเป็นผู้พิจารณาเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรี ทั้งนี้ ให้คณะรัฐมนตรี
 วินิจฉัยให้เสร็จสิ้นโดยเร็ว การกำหนดเงินค่าทดแทนของคณะกรรมการอาจกำหนดคำเสียโอกาส
 ให้ด้วยก็ได้

ประกาศคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงาน เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ เงื่อนไข
การกำหนดและจ่ายค่าทดแทน พ.ศ. 2552

ข้อ ๑๐ การกำหนดค่าทดแทนทรัพย์สินอื่นที่อยู่ในเขตรบบโครงข่ายพลังงาน เช่น สัตว์
น้ำ บ่อปลา บ่อกัก ให้พิจารณาตามความเสียหายโดยคำนึงถึง

(๑) ต้นทุน ค่าใช้จ่าย ค่าดำเนินการ ค่าดูแลรักษา ตลอดจนค่าเสียโอกาส ตามหลัก
วิชาการ ทั้งนี้เฉพาะความเสียหายที่เกิดขึ้นจริง หรือ

(๒) ข้อมูลจากหน่วยราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

ประกาศสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ที่ สน. 47/ 2543
เรื่อง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข และวิธีการในการให้สมาชิกของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพกู้ยืม
เงิน ของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

(๘) ต้นทุนค่าเสียโอกาสของกองทุนสำรองเลี้ยงชีพในการให้สมาชิกกู้ยืมเงิน (opportunity
cost)

